

Asia: VN/13519/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan organisaatio

Lausunnonantajan organisaatio

Kunta tai kuntayhtymä

Sosiaalihuoltolaki

1. Ovatko kotiin annettavia palveluja koskevat säännökset (19 §, 19 a § ja 19 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Säännöksen sanamuodoissa on epätarkkuuksia. Mm. korkea ikä ei automaattisesti aiheuta toimintakyvyn alenemista. Myös tukipalveluita koskevat säännökset ovat liian velvoittavia. Lapsiperheiden palvelut laajenevat, joka sinänsä on varhaisen tuen ja peruspalveluiden kannalta järkevää. Valtion tulee korvata kunnille laajenevista palveluista aiheutuvat kustannukset.]

2. Kotihoitoa ehdotetaan järjestettäväksi vuorokaudenajasta riippumatta (19 §:n 3 mom.). Onko tämä mielestänne kannatettava ratkaisu?

Kyllä

3. Ovatko ns. tavallista palveluasumista koskevat säännökset (21 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

4. Onko tavallista palveluasumista koskeva pykälä tarpeeksi selkeästi muotoiltu? Jos ei, miten sitä voisi muuttaa?

Ei [Säännöksen mukaan palveluasumiseen kytkeytyy samat palvelut kuin normaaliin vuokra-asumiseen, joten säännös on siltä osin epäselvä.]

5. Ovatko hoiva-asumista koskevat säännökset (21 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

6. Löytyisikö tehostettu palveluasuminen –termin korvaajaksi jokin parempi ehdotus kuin hoiva-asuminen? Mikä?

Hoiva ei käsitteenä ole paras mahdollinen, koska tuo helposti ajatuksen, että asiakas on kohde eikä henkilö, jolla on yksilölliset palvelutarpeet.

7. Ovatko ehdotetun hoiva-asumispykälän palvelun saantikriteerit tarkoituksenmukaisia ja tarpeeksi selkeitä? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Mitä on vaativa ammatillinen hoito tässä tapauksessa. Kuka arvioi asiakkaan edunmukaisuuden?]

8. Ovatko turvapalvelun toteuttamista koskevat säännökset (46 a §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

9. Pitääkö turva-auttajan olla sote-ammattihenkilö, vai riittääkö että hän on koulutuksensa ja kokemuksen perusteella sopiva, kuten lakiesityksessä ehdotetaan (46 a §)?

Ei [Riittää, että auttaja on koulutuksensa ja kokemuksensa puolesta sopiva. Koulutettu henkilöstö ei tule riittämään tukipalvelutehtäviin, kun nykyisellään on jo haastetta saada henkilöstöä tehtäviin, jossa edellytetään koulutusta.]

10. Ovatko kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaamista koskevat säännökset (46 b § ja 49 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Lakiteksti ei turvaa henkilöstön riittävyyttä. Ilmoitusvelvollisuus ja raportointivelvollisuus ei paranna henkilöstön saatavuuteen liittyviä ongelmia, vaan asettaa esihenkilöt kestävämpään tilanteeseen.]

11. Ovatko ns. hybridiasumista koskevat säännökset (46 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

Vanhuspalvelulaki

12. Onko mielestänne pitkäaikaisen laitoshoidon lakkauttaminen sosiaalihuollon yksiköissä iäkkäiden osalta onnistunut ratkaisu (14 §, 14 a §, 15 b §)?

Ei [Vastaus on kyllä, mutta täydennyksenä, että laitoshoidon purettuina on oltavat korvaavat vaihtoehdot tarjolla.]

13. Onko lakiehdotuksessa esitetty palvelusuunnitelman sisällön täsmentäminen tarpeellista (16 §)?

Kyllä

14. Onko lakiehdotuksessa esitetty omatyöntekijän tehtävien täsmentäminen tarpeellista (17 §)?

Kyllä

15. Onko lääkehoidon toteuttamista koskeva säännös mielestänne onnistunut (20 §:n 1 mom.)?

Kyllä

16. Onko mielestänne kannatettavaa, että seurantayhteenvedot julkaistaisiin toimintayksikkökohtaisina (24 a §)?

Kyllä

Koko lakipakettia koskevat kysymykset

17. Mitä haasteita näette säännösten toimeenpanossa? Onko lakiesityksellä riskejä?

Ammattikoulutetun henkilöstön saatavuus on erittäin haasteellista tällä hetkellä. Ympäri vuorokautisen hoivan mitoituksen nousu tulee vaikuttamaan koulutetun henkilöstön saatavuuteen erityisesti kotihoivossa ja tulee aiheuttamaan siirtymää asumispalveluihin. Hoiva-avustajat ja kotiavustajat on voitava huomioida mitoituksessa ja myös kotihoidon henkilöstönä. Tästä tarvitaan valtakunnallisesti yhtenäinen linjaus. Henkilöstön riittävyttä ja saatavuutta on arvioitava ennen lain voimaantuloa.

Ympäri vuorokautinen kotihoito on haasteellista järjestää pitkien etäisyyksien alueilla esim. Lapin hyvinvointialueella.

18. Millaista tukea toivotte toimeenpanoon?

Koulutusta

19. Mitä muuta haluaisitte lausua esityksestä?

Lain tulee olla realistinen ja mahdollista toteuttaa. Lakiesitys lisää kustannuksia ja ne on korvattava täysimääräisenä, mielellään korvamerkittynä. Tukipalvelujen eriyttäminen omaksi kokonaisuudekseen on hyvä ja uuden asiakasmaksulain mukainen.

Hybridimallisen asumisen hyväksyminen on hyvä muutos.

Niiranen Aino
Kemin kaupunki - Perusturvalautakunta 26082021